

1 Občanská výchova

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	2	2	1	1	6
					Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Občanská výchova
Oblast	Člověk a společnost
Charakteristika předmětu	<p>Vzdělávací obor Výchova k občanství je realizován na druhém stupni v rámci předmětu Občanská výchova v integraci se vzdělávacím oborem Výchova ke zdraví a Etická výchova.</p> <p>Výchovně vzdělávací cíle navazují na výstupy z 1. stupně vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět – oblasti Místo, kde žijeme a oblasti Lidé kolem nás.</p> <p>Má rozvíjet zájem o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utvářet a upevňovat vědomí přináležetosti k evropské kultuře, rozvíjet orientaci v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních.</p> <p>Vede k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství, k získání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti.</p> <p>Utváří vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, vést k rozvíjení realistického sebezpoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí, utváří pozitivní vztahy k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, véde k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti, k rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci</p> <p>Vede také k uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv.</p>
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	<p>6. roč. 2 hodiny týdně</p> <p>7. roč. 2 hodin týdně</p> <p>8. roč. 1 hodina týdně</p> <p>9. roč. 1 hodina týdně</p>
Integrace předmětů	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova k občanství • Výchova ke zdraví • Etická výchova
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	<p>Kompetence občanské:</p> <p>KO1, KO2, KO3, KO4, KO5</p> <p>Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.</p>

Název předmětu	Občanská výchova
	<p>Chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu.</p> <p>Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.</p> <p>Respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k u uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.</p> <p>Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.</p>
	<p>Kompetence sociální a personální: KSP1, KSP2, KSP3, KSP4</p> <p>Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce.</p> <p>Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.</p> <p>Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.</p> <p>Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.</p>
	<p>Kompetence komunikativní: KK1, KK2, KK3, KK4, KK5</p> <p>Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.</p> <p>Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje.</p> <p>Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.</p> <p>Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.</p> <p>Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.</p>
	<p>Kompetence k učení: KU1, KU2, KU3, KU4, KU5</p> <p>Vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení.</p> <p>Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě.</p> <p>Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí.</p> <p>Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.</p> <p>Poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.</p>

Název předmětu	Občanská výchova
	<p>Kompetence k řešení problémů: KŘP1, KŘP2, KŘP3, KŘP4, KŘP5 Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností. Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému. Samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy. Ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů. Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.</p> <p>Kompetence pracovní: KP3, KP4 Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření. Orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.</p>

Občanská výchova	6. ročník	ŠVP výstupy
Učivo		
ČLOVĚK V RYTMU ČASU Čas nelze zastavit, koupit, skladovat... Cyklus dne, týdne a tok času, denní rytmus, volný čas Cyklus přírody, kalendář Zvyky a obyčeje v ČR v průběhu roku Státní svátky, ostatní svátky		Chápe vliv přírodních cyklů na vznik kalendářů, srovnává různé kalendáře Orientuje se ve státních svátcích České republiky a chápe jejich význam, je si vědom existence významných dnů a jejich důležitosti, rozeznává státní svátky od významných dnů
ŽIVOT VE ŠKOLE Význam školy, "škola-základ života", systém školství v ČR Naše škola, historie a tradice Život v naší škole Ve škole s pravidly - školní řád, režim školy Profese ve škole Význam a činnost žákovské samosprávy, třídní kolektivy Umění učit se - zásady efektivního učení		Orientuje se v systému školství ČR, školním řádu Respektuje pravidla chodu školy, školní řád Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů rodině, ve škole, v obci Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
DOMOV A RODINA, ČLOVĚK A RODINNÝ ŽIVOT Význam rodiny, historie, funkce, vznik a zánik Moje rodina, rodina užší a širší Pojetí domova, atmosféra a prostředí domova Postavení a role muže a ženy v rodině		Zdůvodní důležitost rodiny Orientuje se ve funkcích a druzích rodiny, příbuzenských vztazích i možnostech náhradní rodinné výchovy S rodinným rozpočtem zachází ekonomicky, domácnost udržuje v ekonomických podmínkách

Občanská výchova	6. ročník	
Změny, negativní jevy a krize v rodině Náhradní rodinná výchova Ekonomická činnost a hospodaření rodiny Sousedé, hosté a cizí lidé Hygiena provozu domácnosti		Rozvíjí citový vztah k domovu i k rodině Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů rodině, ve škole, v obci Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
NAŠE VLAST Pojem vlast a vlastenectví Mateřský jazyk České pověsti Zajímavá a památná místa Naši slavní předkové, co nás proslavilo Život v regionech, rozdílnost regionů Praha, hlavní město ČR		Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu Objasní pojem domov, vlast, národ Orientuje se ve správě, památkách i tradicích své obce Vysvětlí úlohu mateřského jazyka v životě člověka
DRUHY A PŘÍKLADY MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ Živelné pohromy, havárie, ostatní události Varovné signály (všeobecná výstraha)		Rozlišuje varovné signály, ví, jak na ně reagovat. Ví, jak se chovat v případě ohrožení a v případě evakuace.
MÍSTO, KDE ŽIJEME Obec, region Adamov - historie, památky, důležité instituce, tradice, ekologie Moravský kras Jihomoravský kraj - charakteristika, tradice, zvyklosti, příroda, památky		Vymezí, co je typické pro vlastní region Doloží na příkladech nejvýznamnější místa, památky a osobnosti české země
VZTAHY MEZI LIDMI, FORMY SOUŽITÍ Vztahy osobní a neosobní Dělbá práce a činností, výhody spolupráce lidí Konflikt / pojem, druhy, konflikty v mezilidských vztazích Problémy lidské nesnášenlivosti Já a ty - vztahy kamarádké, partnerské, manželské, rodiče a děti, láska, zamilovanost... Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevnická skupina, obec...		Konflikty s druhými řeší nenásilným způsobem respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje
ROZVOJ OSOBNOSTI Duševní a tělesné zdraví Vyrovnávání se s problémy Vliv výživy na zdravotní stav Zneužívání návykových látek, tabakismus, alkoholismus		Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
ZÁKLADY SPOLEČENSKÉHO CHOVÁNÍ Formální a neformální Pozdravy, představení, tykání/vykání Vhodné oblečení Stolování		Konflikty s druhými řeší nenásilným způsobem respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví

Občanská výchova	6. ročník	
Chování v kulturních institucích		
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		
Rozlišuje pojmy národ, národnost, etnikum, rasa.		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní diference		
Uvědomuje si rozdíly v kultuře západního světa a ostatních zemí, odlišnosti etnických menšin.		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
Chápe vztahy v rodinách západní kultury a jiných kultur. Chápe vztahy mezi vrstevníky.		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
Hodnoty a postoje v rodině, doma, ve škole, žebříček hodnot, vzdělání a rodina v hodnotovém žebříčku apod.		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
Řešení případových studií a úloh v souvislosti s učivem, rozhodování, co je dobré - špatné, morální a nemorální, apod.		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola		
Rozumí významu vzdělání pro budoucnost, systému vzdělání v ČR, školní pravidla, historii školství		

Občanská výchova	7. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
NÁROD Co je národ, různá pojetí národa Státní symboly ČR a jejich význam Národnostní menšina - pojem Národnostní menšiny v ČR		Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu Rozpoznává rasistické chování k menšinám a zaujímá aktivní postoj vůči všem projevům lidské nesnášenlivosti Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
PROJEKT: Státní symboly ČR a některého ze států EU		Objasní účel důležitých státních symbolů ČR a způsoby jejich používání
PROJEKT: Poznej svoje sousedy (charakteristika států národnostních menšin)		Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
STÁT A PRÁVO V ČR Právní řád ČR Ústava ČR, nejvyšší zákon státu Moc zákonodárná, výkonná a soudní Složky státní moci Volby – význam, formy, předvolební kampaň Politické strany, politické spektrum ČR Státní správa a samospráva Dělení práva		Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu Vyloží smysl voleb a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů Orientuje se v soustavě soudů i oblastech práva

Občanská výchova	7. ročník	
Protiprávní jednání		
PROJEKT: Vymyšlený stát		Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
KULTURA A ČLOVĚK Kultura, umění Kulturní organizace Krása kolem nás Kultura vystupování Památky UNESCO v ČR		Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají
MAJETEK V NAŠEM ŽIVOTĚ Naše potřeby Majetek a vlastnictví		Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti Objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi
LIDSKÁ PRÁVA Co jsou lidská práva Lidská práva univerzální a specifická Přirozené rozdíly mezi lidmi Listina základních práv a svobod Všeobecná deklarace lidských práv Práva dětí Rovné postavení žen a mužů Problémy v oblasti lidských práv Diskriminace, rasismus, šikana a jiné projevy násilí, zneužívání Komunikace se službami odborné pomoci Multikulturní společnost Tolerance, solidarita, pomoc v nouzi		Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání Vybavuje si základní lidská práva a práva dětí, dokumenty o právech Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování Uvádí příklady poškozování lidských práv Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje
MORÁLKA Svědomí Co je a co není morální Mravní hodnoty a postoje Význam sebevýchovy Osobní kázeň, morálka v osobním a veřejném životě Morálka a právo, jejich vztah Morálka a lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, eutanazie, interrupce, trest smrti Morální rozvoj, řešení problémů v mezilidských vztazích		Kriticky přistupuje k mediálním informacím, předvolebním kampaním, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí Rozlišuje dobro a zlo Je si vědom významu sebevýchovy a osobní kázně Na příkladech rozlišuje morální a nemorální jednání, rozdíl mezi morální a právní normou Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání

Občanská výchova	7. ročník	
<p>OSOBNÍ BEZPEČÍ Manipulace, manipulativní reklama a informace Autodestruktivní závislosti (Zneužívání návykových látek, patologické hráčství, působení sekt)</p> <p>Skupina vrstevníků a násilí Nebezpečné situace, hazardování Nebezpečné sportování Bezpečnost silničního provozu</p>		<p>Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p> <p>Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</p> <p>Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí</p>
<p>LIDSKÁ SETKÁNÍ Slušné chování na veřejnosti Galantní muž Zásady pro každou příležitost Stolničení Společenská setkání Postavení žen ve společnosti</p>		<p>Orientuje se ve správném chování vržných životních situacích a snaží se podle těchto společenských pravidel chovat</p>
<p>MEZILIDSKÉ VZTAHY Sociální rozvoj Vzájemná komunikace, spolupráce Respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie Chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, komunitní kruh Efektivní a asertivní komunikace</p>		<p>Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení</p> <p>K opačnému pohlaví přistupuje jako k rovnocennému partnerovi</p> <p>Vlastními slovy rozliší mezi chováním a prožíváním, uvádí příklady</p> <p>Na příkladech vysvětlí percepční iluze, význam fantazie</p> <p>Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</p> <p>Varuje se stereotypního posuzování druhých lidí</p> <p>Respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě)</p> <p>Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci</p> <p>Je vnímavý k sociálním problémům, v rámci svých možností přispívá k jejich řešení</p>
<p>SEXUÁLNÍ VÝCHOVA Vývoj člověka v průběhu času Odlišnosti mezi muži a ženami a jejich význam Menstruace, puberta, změny těla a psychiky</p>		<p>K opačnému pohlaví přistupuje jako k rovnocennému partnerovi</p> <p>Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</p>
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
Kreativní řešení problémů, jiný pohled, návrhy řešení případových studií		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		

Občanská výchova	7. ročník	
Vztahy v rodině, vztahy mezi vrstevníky, vztahy ke starým a nemocným apod. Vztah sám k sobě		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí
Já v souvislosti s xenofobií, rasismem, morálkou, přestupky, kulturou apod.		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygienu
Relaxace, poznání vlastního způsobu psychohygieny		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace s vrstevníky, s dospělými, komunikace v pubertě, komunikace s příslušníky jiných etnických skupin, menšin apod.		VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát
Co je stát, druhy států, státní moc, fungování státu, formy vlády apod.		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Řešení případových studií a úloh v souvislosti s učivem, rozhodování, co je dobré - špatné, morální a nemorální, apod.		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace při projektových dnech		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika
Správné a špatné, morální a nemorální, legální a nelegální.... na praktických příkladech, případových studiích		VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě
Podíl občanů na řízení státu, politické strany, volby...		VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Volby jako princip demokracie		MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ
Národ, národnost, etnikum, rasa		MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy
Xenofobie a rasismus, nesnášenlivost náboženská apod. Vztahy mezi vrstevníky v EU (a nejen)		MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Princip sociálního smíru a solidarity
Solidarita a sociální citění s lidmi v oblastech a ve státech postižených chudobou, živelnými pohromami, válkami a konflikty apod., pomoc		MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita
Pestrost kultur, rozlišnosti mezi nimi související s vývojem a náboženstvími apod.		MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní diference
Rozdíly v kultuře západního světa a ostatních zemí, odlišnosti etnických menšin v ČR		MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti
Zdravý a kritický postoj k mediálním informacím a reklamě		

Občanská výchova	8. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
OSOBNOST Pojem osobnost V čem se lišíme, typologie osobnosti - co jsem Vlohy, schopnosti, nadání, talent Co je za mnou, kde právě jsem, kam jdu Co chci - moje plány do budoucna PROJEKT: Moje osobnost - myšlenková mapa	Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru Rozlišuje mezi potřebami biologickými a sociálními Orientuje se v sociálních skupinách Rozlišuje mezi sociálním statutem a sociální rolí	
PSYCHICKÉ PROCESY A STAVY Vnímání Představy a fantazie Myšlení, paměť Učení, hra City, emoce Asertivita, konflikt, druhy konfliktů Stres, zvládání náročných situací	Je si vědom důležitosti opakování učiva a nutnosti neučit se látku zpaměti ale pochopit ji Orientuje se v myšlenkových operacích, na příkladech uvádí rozdíly Vybaví si křivku zapomínání a nutnost této činnosti mozku Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	
ČLOVĚK A CITOVÝ ŽIVOT Citová zralost a nezralost Vlastnosti citů Rozum a cit Lidské potřeby	Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání Varuje se afektů Objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek Na zátěž reaguje optimálně, varuje se agresivnímu a depresivnímu chování Aplikuje empatii v párových vztazích i kolektivu	
KOMUNIKACE Umění naslouchat Umění rozhovoru Komunikační prostředky Neverbální komunikace, znaková řeč	Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání Uplatňuje vhodné prostředky komunikace verbální i neverbální Chová se asertivně Komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	
ZDRAVÍ A NEMOC Nemoc, péče o nemocné Alternativní medicína Civilizační choroby AIDS Zdravá výživa Alternativní strava	Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního nebezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	
PREVENCE ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK Drogy kolem nás, drogy v ČR Závislost, druhy závislosti	Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka	

Občanská výchova	8. ročník	
Pomoc při závislosti Druhy návykových látek		Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního nebezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
V souvislosti s výukou základů obecné psychologie rozvoj vlastního poznávání, schopností, dovedností, z toho plynoucí lepší orientace ve výběru budoucího povolání a školy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygienu		
Najít a praktikovat vlastní způsob psychohygieny		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí		
Základní pojmy obecné psychologie a jejich znalost pomáhají poznávat nitro jiných lidí		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace		
Poznáním sebe sama lepší regulace vlastního chování, organizace času, učení apod.		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí		
Poznávání vlastní osobnosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
Řešení vztahů s okolím, s lidmi v souvislosti s mou osobností		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
Základní pojmy obecné psychologie, kreativní řešení problémů		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
Rozšiřování a zkvalitňování spolupráce při řešení praktických úloh		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
Řešení případových studií a úloh v souvislosti s učivem, rozhodování, co je dobré - špatné, morální a nemorální, apod.		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika		
Základní pojmy obecné psychologie, motivace...		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
Druhy komunikace, způsoby komunikace, neverbální komunikace apod.		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		
Národ, národnost, etnikum, xenofobie, projevy nenávisti a netolerance		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
Vztahy v souvislosti s národnostními či náboženskými menšinami, projevy netolerance k homosexuálům apod.		

Občanská výchova	9. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
OBČAN		Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
Územní samospráva		Orientuje se ve vzniku státu a funkci rodiny na tento proces
Kraj, obec		

Občanská výchova	9. ročník	
Exkurze na úřad práce Exkurze na městský úřad		
OBČAN A PRÁVO Já občan Jsem občanem státu Jsem občanem EU Odvětví práva ČR Občanskoprávní vztahy Vlastnictví Ochrana majetku Smlouvy Odpovědnost za škodu		<p>Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p> <p>Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, manželství</p> <p>Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky</p> <p>Uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy- osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci</p> <p>Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady</p> <p>Objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání</p> <p>Dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem</p> <p>Vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi</p> <p>Vysvětlí, jakou funkci a podoby mají peníze</p> <p>Na příkladě uvede funkce, které plní banky a jaké služby občanům nabízejí</p> <p>Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje</p> <p>Uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</p> <p>Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu</p> <p>Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti</p> <p>Uvádí příklady práv a povinností zaměstnance i zaměstnavatele</p> <p>Orientuje se v právních náležitostech pracovní smlouvy</p> <p>Rozlišuje různé druhy pracovních poměrů a jejich ukončení, uvádí příklady</p> <p>Hluboce se zamýšlí nad svojí pracovní perspektivou</p> <p>Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</p> <p>Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</p>
PRÁVNÍ OCHRANA Orgány právní ochrany a sankce Přestupky Občanské soudní řízení Trestní právo Děti a paragrafy		<p>Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky</p> <p>Objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání</p>
GLOBÁLNÍ SVĚT Problémy současného světa Ohrožené životní prostředí		<p>Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory</p> <p>Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva</p>

Občanská výchova	9. ročník	
Války, ozbrojené konflikty, humanitární pomoc Terorismus		Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání Rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními vzory
SVĚTOVÁ NÁBOŽENSTVÍ Náboženství kmenů Židovství Křesťanství Čínská náboženství Buddhismus Islám Náboženské sekty, nebezpečí náboženských sekt		Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu
RASIZMUS A XENOFOBIE VÝZNAMNÉ SVĚTOVÉ ORGANIZACE		Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU možných způsobů jejich uplatňování
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát		
Státní správa a samospráva, já občan, řízení obcí apod. Právo a jeho systém, právní normy apod.		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola		
Příprava na budoucí povolání		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané		
Evropská unie a její hlavní orgány, symboly, úkoly, význam apod.		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní diference		
Rozdíly v kulturách evropských i neevropských zemí, rozdíly mezi náboženstvími apod.		
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě		
Podíl občanů na řízení státu, samospráva		
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět		
Region, ve kterém žijeme - Evropa - a její proměny Globální problémy světa, problémy Evropy apod.		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ		
Národ, národnost, etnikum, xenofobie, projevy nenávisti a netolerance		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
Projevy nesnášenlivosti mezi rasami, národy, národnostmi, náboženstvími a jejich řešení Pestrost kultur, rozdíly v etiketě a chování		